

"בת קול יוצאת מהר חורב"

המשנה בפרקי אבות (ו ב) אומרת: "בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב, ומכרזת ואומרת: אוי להם לבריות מעלכונה של תורה". מדוע היא יוצאת בכל יום? ומה הפירוש "בת קול"? גודלו ועוצמתו של הקול נמדדים על פי ה"בת קול". "קול גדול ולא יסף", קול עוצמתי, גם ה"בת קול" נשמעת יותר. הקול הגדול ביותר שמהדהד בעולם הוא קול התורה. כיצד ניתן למדוד ולהעריך זאת- ע"פ "בת קול" של התורה. חז"ל אומרים שהבת קול יוצאת בכל יום, היא מהדהדת ממעמד הר סיני ועד היום, זה מעיד על העוצמה של התורה. ובספר חרדים-בן דורו של הבית יוסף כותב, כי הבת קול היא ההתעוררות הנפשית שיש לכל יהודי בזמן מן הזמנים, זוהי פעולתה של הבת קול.

גם כאשר אנחנו מדברים בדברי תורה, יש שני סוגי דיבורים. יש שאצלם הדיבור בדברי תורה הוא חלקי, הוא נסוב סביב פרט מסוים שלא משלים דבר גדול, אולם יש שאצלם הדיבור בתורה הוא דיבור כולל, זו הצורה האמתית בתורה, דיבור בבחינת אבר מו החי, דיבור שבא מתוך עצמות הגוף, מתוך שייכות אמתית לעניין עליו מדברים. לעסוק בדברי תורה, "הלא כל דברי כאש נאם ה'". יש ביטוי ברשב"א בתורת הבית, כאשר הוא חולק על ראשונים אחרים, הוא אומר עליהם את הביטוי "אלו ואלו שאין בהם רוח חיים". דעה שהיא לא אמתית, דעה שלפי הרשב"א היא לא דעת התורה- היא דיבור שאין בו רוח חיים. אבל דיבור של תורה, תורה- אמת כתיב בה, בכל יום ויום יוצאת בת קול, יש לה דיבור עוצמתי. זה יכול להתבטא רק במי שהתורה שלו היא אבר מן החי, היא קניין הגוף ולא קניין חיצוני.

אנחנו עומדים היום ביום הראשון של שלושת ימי ההגבלה, ימי ההכנה לחג השבועות. "אשרינו שאנחנו משכימים ערב ובוקר בכל יום תמיד", "מודים אנחנו לפניך ה' אלוקינו ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש". אנחנו מודים לפניך על כל זמן וזמן שנתת לנו. "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים", ברש"י כתוב שזה נאמר על היום בו הגענו להר סיני, עליו נאמר "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים". עוד לפני שקיבלנו את התורה בפועל, על עצם המעמד נאמר "יהיו בעיניך כחדשים". על זה מתפללים, על זה צריך להתפלל, ח"ו שהלימוד שלנו ביום הזה לא יהיה לימוד כמו הלימוד של אתמול, והלימוד של מחר לא יהיה כמו הלימוד של היום. שלא יהיה חלילה הלימוד כדבר שבשגרה, כל הזמן להיות מוסיף והולך.

כאשר אדם רוצה להיזקק בתורה, הדבר הראשון הוא להעריך ולהוקיר את התורה שהיא כלי חמדה. האדם צריך להוקיר גם את

עצמו, שהוא זוכה לשבת באוהלה של תורה. חז"ל אומרים שהקב"ה בבריאה גנז את האור של היום הראשון, לצדיקים לעתיד לבוא. והיכן נגנז האור? כתוב במדרש שהקב"ה גנז את האור הגדול הזה בתורה. אומר הטור, אנו מתפללים בכל יום "אור חדש על ציון תאיר ונזכה כולנו מהרה לאורו", הכוונה היא שאנו מבקשים מה' שנגיע לזמן הזה שתגלה לנו את האור שגנז לצדיקים לעתיד לבוא, תגלה לנו כעת את האור הזה. לכן אח"כ מתפללים על אהבת תורה, מפני שיש קשר בין "אור חדש על ציון תאיר", שמתגלה האור שגנז בתורה, ואחר כך מבקשים על התורה.

אבירי לב

אומרת הגמרא בברכות, "הני בני מחוזא אבירי לב נינהו", שהם רואים את כבוד התורה ואף אחד מהם לא מתגייר. כיצד ייתכן שעושים 'ירחי כלה' פעמיים בשנה במחוזא, ובני מחוזא רואים את כבוד התורה, הם רואים את המעמד הגדול של התורה, אמנם הם לא מבינים שם כלום, הם גויים, אולם בכל זאת אומרים חז"ל שהגויים הללו 'אבירי לב', כיצד הם לא מתגיירים? הם אנשים קפואים. זו אחת הסיבות שלפני קריאת התורה בשבועות קוראים את הסדר של אקדמות מילין, שעוסקות בכבוד התורה. לעתיד לבוא כולם יבינו מה המשמעות של התורה בעולם. כולם יראו שכל תהפוכות העולם וכל מה שעובר עלינו במשך הדורות, הכל לא שווה כלפי מילה אחת של תורה בעולם.

בסוף האקדמות אנו אומרים: "זכאין כי שמעתון שבח דא שירתא קביעין כן תהוון בהנהו חבורתא", כן נזכה לשבת בחבורה אחת, תורה נקנית בחבורה. זהו חלק מהשבח של התורה שמצרפת ומחברת. לפני קריאת התורה בשבועות, שהיא בזעיר אנפין קבלת התורה מחדש, קוראים את הפיוט הזה של ההקדמות כדי להגיד מה אנחנו עומדים לקבל. הרב חרל"פ כותב שהחיבור שלו למרן הרב זצ"ל התחיל ביום חג השבועות כאשר הוא שמע את הרב עולה לתורה בתור כהן, ואיך שהוא אומר את האקדמות הוא הבין שיש פה איזה שלהבת י-ה, ומאז לא זזה ידו מתוך ידו.

"וקרבנו מלכנו לשמך הגדול"

"אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה, דיינו". ידועה השאלה מה המשמעות של הקרבה להר סיני בלי תורה? במקום נוסף חז"ל אומרים, "ישראל כיוון שעמדו רגליהם על הר סיני, פסקה זוהמתן". לכאורה עיקר העניין היה כאשר ישראל קבלו את התורה, אולם הביטוי בחז"ל הוא ישראל כיוון שעמדו רגליהן על הר סיני. מה

עושים מצוות שישראל מצווים עליהם, כיון דלתינהו בקבלת תורה ואינם מצווים. וכתב שם לבאר את הרמב"ם בהלכות מלכים (פרק י' הלכה י') שבן נוח שעשה מצוות ממצוות התורה כדי לקבל שכר אין מונעין אותו, וחידוש, ששכר לא יקבל. ובגמרא אמרו, שנכרי העוסק בתורה הרי הוא ככה"ג ובתוס' ב"ק ל"ח. כיון שיקרה היא מפנינים מכה"ג שנכנס לפני ולפנים. ולפ"ז הלומד תורה הוא יותר מכה"ג, ובארו תוס' במסכת ע"ז דף ג', שרק ישראל ת"ח יותר מכה"ג מה שאין כן בגוי העוסק בתורה דיו להיות ככה"ג ולא יותר. והכונה כנ"ל כי רק בישראל משתנה עצמו ומהותו בקדושת התורה, מה שאין כן בגוי! ואולי ז"ש בפסחים (ס"ח) שרב יוסף ביום העצרת אמר, לולי האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא. ופרש"י: לולי שלמדתי תורה ונתרוממתי. הכונה שמלבד שהחכים בתורה, היה בקדושת התורה. כמ"ש לבעבור נסות אתכם. ופרש"י, נסות, לשון הרמה וגדולה. והרי רב יוסף שכח תלמודו ובכ"ז נשאר בו קדושת התורה בגלל שהתורה לא נתנה לו רק כחכמת התורה, אלא נתעלה בדרגת האישיות שבו, ולכן שמח. ולעומת זאת בסנהדרין (ק"ו), תורתו של דואג מן השפה ולחוץ, ועוד שלא מת דואג עד ששכח תלמודו, והכל עניין אחד. שע"כ שהיה תורה מן השפה ולחוץ לא הייתה בו רוממות.

לכן הדגש על ישראל הוא על ישראל שעמדו רגליהן בהר סיני, לכן מי שאין לו בושת פנים לא עמדו אבותיו על הר סיני. לכן אומרים בהגדה אילו קרבנו לפני הר סיני, מפני שבזמן הזה התרחש התהליך של "וקרבנו מלכנו לשמך הגדול". לכן התלמיד הזה שהוא לא תלמיד ותיק, הוא היה "קטוע מהר סיני", לא היה לו את הנכונות, לא הייתה לו המידה הנכונה לקבל את התורה. אולי זו הסיבה לכך שחז"ל אומרים "משה קיבל תורה מסיני". מאותה הדרגה של "סיני", שממנה השכילו ישראל לקבל את התורה, שם הייתה הנקודה שנתנה כוח למשה רבינו לקבל את התורה בארבעים יום ולילה. "אתם קרויים אדם", אמר הרמב"ן על התורה, מה הפירוש שכשהיינו על הר סיני פסקה זוהמתן? אז נתקן חטאו של אדם הראשון. אדם הראשון חטא, והתיקון לא הגיע, אפילו לא דרך האבות. רק כשעמדו רגליהן של ישראל על הר סיני, פסקה זוהמתן ונתקן החטא.

"אתם קרויים אדם"

ייתכן ש"אתם קרויים אדם ואין אה"ע קרויים אדם" הכוונה היא שברגע שפסקה זוהמה מעצם המעמד בהר סיני אז אנחנו חזרנו להיות האדם הנורמלי כמו אדם הראשון. אח"כ שוב ירדו ישראל ממעמדם בגלל חטא העגל. אבל בהר סיני חזרנו להיות בהגדרה הראשונית של האדם לפני החטא. המהפך הנפשי שכל אחד מישראל עבר בהר סיני נתן לו כוח להתבונן במציאות בעיניים של תורה. זה לא עשה שינוי רק באדם אלא גם בעולם כולו. לא זומה העולם כולו לפני מתן תורה לעולם שאחרי מתן תורה. לא זומה העולם מאדם הראשון עד הר סיני לעולם כולו לאחר הר סיני. גם אם גוי יעסוק בתורה היא לא תהיה חלק מהאישיות שלו, היא לא תהיה תורה דיליה, אין לו קניין בתורה. היא לא יכולה להיות אצלו אבר מן החי.

'כיוון שקבלתם עול תורה- מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם'. לא כתוב כיוון שקבלנו עול תורה יש לנו כפרה, יש לנו מחילה. כתוב 'כאילו לא חטאתם', יש פה יצירה חדשה, אישיות אחרת. הפכנו

המשמעות של העמידה על הר סיני? "לבעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו", כתוב בחז"ל שזו מידת הבושה. ומי שאין לו בושת פנים- לא עמדו אבותיו תחת הר סיני. גם כאן אותה שאלה, מי שאין לו בושת פנים, סימן שהוא לא קיבל את התורה, מדוע שוב הדגש הוא על העמידה בהר סיני? מצינו זאת במקום נוסף, בתחילת פרקי אבות כתוב "משה קיבל תורה מסיני", תורה שבכתב ושבועל פה. "סיני" זה רק ציון של מקום, משה קיבל תורה מסיני. משה קיבל את התורה ישירות מהקב"ה, ארבעים יום וארבעים לילה. מדוע באים חז"ל ואומרים, שהוא קיבל תורה בסיני? מה העניין בסיני? כן העיר המהר"ל בדרך חיים כאן. מסופר בירושלמי על תלמיד אחד של ר' זירא שהיה מטהר את השרץ מאה פעמים. ואמרו חכמים, ההוא תלמידא הוא לא היה בגדר של מורה הוראה. הוא לא היה תלמיד ותיק, הוא היה "קטוע מהר סיני". שוב הדגש נמצא על הר סיני, לא על מתן תורה.

בסדר התפילה לפני קריאת שמע אומרים: "וקרבנו מלכנו לשמך הגדול". אמר המשנה ברורה, כשאדם אומר את המילים הללו, "וקרבנו מלכנו לשמך הגדול" הוא צריך לכוון ולזכור את מעמד הר סיני. על זה אנחנו אומרים "ברוך אתה ה' הבוחר בעמו ישראל באהבה". ההבדל בין עם ישראל לאומות העולם מתחיל בהר סיני. עצם העובדה שהקב"ה אמר "תעבדון את האלוקים על ההר הזה", אומר השפ"א, איפה תעבדון את האלוקים, בעצם העובדה שהקב"ה מחבר אותנו אליו לעמוד לפני הר סיני. הקרבה לא מתחילה בנתינת התורה שהיא בודאי גולת הכותרת. אולם עוד קודם לכן, א"א לקבל את התורה מבלי שהקב"ה מקרב אותנו אליו. מביא אותנו למיקום כזה, לדרגה כזאת, ל"קרבנו מלכנו לשמך הגדול", שבכך מתבטא שהקב"ה בחר בנו באהבה ונתן לנו את התורה. עצם הנכונות שהייתה לעם ישראל לנסוע מרפידיים ולהגיע להר סיני- היא השבח הגדול של ישראל. כאן מתחיל ההבדל בין ישראל לאוה"ע.

"יום חתונתו ויום שמחת לבו", אומרים חז"ל ש"יום שמחת לבו" הוא יום כיפור שבו ניתנו לוחות שניות. אבל הדרגה של "וארסתוך לי לעולם", שהיא דרגה תמידית, הדרגה הזו החלה בהר סיני עוד לפני שקבלנו את התורה. חז"ל אומרים אתם קרויים אדם ואין אה"ע קרויים אדם. העניין הזה החל במעמד הר סיני, מפני שישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן. ההבדל בינינו לבין אוה"ע הוא עוד לפני קבלת התורה, כבר כשעמ"י הסכים לקבל את התורה, הסכים לבוא לישיבה. ברגע שאדם שינה את ההסתכלות שלו, ברגע שהוא התחיל להביט לכיוון הר סיני- ברגע הזה נמצא השינוי.

ועיין בספר תפארת שלמה ברמזי פורים שכתב שפסקה זוהמתן החל מעט קודם קבלת התורה, ע"י אמירת נעשה ונשמע, וכ"כ בספר נחלת יעקב לבעל נתיבות המשפט. ועיין שפ"א שבועות תרנ"ה ד"ה איתא.

ועיין ברש"י במדבר (ג, יג) עה"פ "ביום הכותי כל בכור בארץ מצרים הקדשתי לי כל בכור בישראל מאדם ועד בהמה לי יהיו אני ה'". וברש"י: שגלוי לפניו יתברך שמו שעתידין לומר לפניך בסיני נעשה ונשע ולקבל עולך מאהבה ככנים". זאת אומרת, רש"י בא לבאר את הקשר שבין הקדשתי כל בכור שהוא ע"ש העתיד שהקדימו נעשה לנשמע, וכוונתו לכאורה כנ"ל שאז פסקה זוהמתן, וישנה כאן יצירה חדשה. ועיין אגרות משה יו"ד (ח"ב סימן ז'), שלגויים אין שכר כשהם

כתוב בחטא אדם הראשון, שהקב"ה אמר לאישה "מה זאת עשית". כשהקב"ה דיבר עם אדם הראשון הוא אמר לו "כי שמעת לקול אשתך". הקב"ה הדגיש שהיה פה פגם הן בעשייה והן בשמיעה. בהר סיני שהקדימו נעשה לנשמע שם היה התיקון של חטא אדם הראשון. בהר סיני עמ"י לא חיפש חדשות לבקרים, לא חיפשו דברים שמסוּחיים את הדעת של האדם, שם האדם סמך בדעתו על הקב"ה. כשהושע בן נון נתקל במלאך, אמר לו המלאך: "אמש בטלתם תמיד של בין הערבים, ועכשיו בטלתם ת"ת". שאל אותו יהושע על מה באת, והוא אמר לו, "עתה באתי". על התורה. המלאך בא לעורר את יהושע על ביטול תורה. מדוע הוא הזכיר בכלל שאמש ביטלו תמיד של בין הערביים, הרי הוא בא על ביטול התורה, ובכל זאת הוא מוצא לנכון להזכיר לו שאתמול היה ביטול של תמיד של בין הערביים. המעלה של העולה שמקריבים בבוקר ובבין הערביים היא שזה נקרא עולת תמיד. מקריבים בבוקר ומקריבים בלילה, וכשיש זמן אחד שלא הקריבו את התמיד בבוקר או בערב, זהו לא חיסרון רק של אותו יום שבבוקר או בערב לא היה תמיד. זה מקלקל ומעוות את כל המושג של התמידות, זה החיסרון כשלא מקריבים פעם אחת עולת תמיד. כשהגדר שלה הוא התמידות שלה, הוא הרצף שלה. על זה אמר המלאך ליהושע, אמש בטלתם תמיד, ושם אנחנו רואים מה זה ההגדרה של תמידות, לכן הוא אמר לו אני באתי על ת"ת אבל הזכיר לו את התמיד. התורה נתנה מסיני, הפסקה היא לא סתם הפסקה של אותה שעה, היא הפסקה שיכולה להביא להפסקות נוספות, היא יכולה להביא חלילה למצב של אדם הראשון אחרי החטא.

שתי הלחם

כתוב בגמרא שבעצרת נידונים על פירות האילן. אמר רבי יהודה, אמר הקב"ה: הביאו לפני שתי הלחם כדי שיתכפר לכם פירות האילן. וכבר מעיר שם הרמב"ם בפירוש המשניות, שתי הלחם זה חיטה, ובעצרת נידונים על פירות האילן, לכאורה היה צריך להיות קרבן מפירות כדי לברך את פירות האילן, אבל כתוב שצריך להביא חיטה, שתי הלחם, לכאורה זה לא קשור? מבאר רש"י, רבי יהודה שהוא בעל המימרה הזאת הולך לשיטתו, שהוא סובר שהאילן שממנו אכל אדם הראשון היה חיטה, ובשבועות מתקנים את חטא אדם הראשון, פסקה זוהמתן, אתם קרויין אדם. זה הזמן שמחזירים את העולם להיות עולם מתוקן יותר. באותו דבר שהיה הפגם של אדם הראשון אנחנו יכולים לתקן. ויותר מכך, כתוב ברמב"ן בבראשית שלפני חטא אדם הראשון גם החיטה הייתה עץ. ועל זה נידונים בחג השבועות. האם החיים יהיו כמו דרגת אדם הראשון לפני החטא, או ח"ו כמו אחרי החטא? האם אנחנו מתקנים ע"י מתן תורה ומגיעים למצב של פסקה זוהמתן? אולי זה המקור לכך ששוטחים אילנות בבית הכנסת בשבועות. מדוע דווקא בשבועות? מפני שכשהתורה אומרת בפרשת בחוקותי "ועץ השדה יתן פריו", כתוב שם בפסוק שזה שכר של "אם בחוקותי תלכו", שתהיו עמלים בתורה. וכתוב בתורת כהנים, כדרך שהאילן בזמן אדם הראשון, כך "עץ השדה יתן פריו". השכר של עמלה של תורה זה שהעולם יתנהג כמו אצל אדם הראשון לפני החטא. זה לא דבר שהעולם יוצא מגדר הטבע, בדיוק להפך, העולם חוזר לטבע האמתי שלו. העולם חוזר לרצון הראשוני שלו, יום השישי.

לאדם אחר, לדרגה של 'פסקה זוהמתן'. ב"ג מידות, יש את המידה "ונקה". ניקיון, הדרגה הכי גבוהה שיכולה להיות לאדם, להיות נקי. אומר שם התרגום אונקלוס, מה זה ונקה, "סלח לְדַמְיָיִן לְאִוְרְיָתִיהָ". הכל הופך ליצירה חדשה. תאריך הבריאה האמתי של העולם הוא במתן תורה. כך כתב רש"י בספר בראשית, "ויהי ערב ויהי בוקר יום השישי", אומר שם רש"י שהעולם היה תלוי על האות ה', עד מתי שיקבלו חמישה חומשי תורה. מוסיף רש"י, דבר אחר, יום השישי עד שישי בסיון שאז קבלו את התורה. המהר"ל שואל, הרי אין שום הבדל בין שני הפירושים ברש"י. בפירוש הראשון לומדים מהאות ה' ובפירוש השני לומדים מהשישי, אולם מהו ההבדל המהותי? אלא שהיו שני מהלכים: היה את קבלת התורה, בפרשת משפטים משה כרת את ספר הברית. הוא נתן להם את כל התורה מספר בראשית ועל זה הם אמרו נעשה ונשמע. אולם ביום השישי, שבו היה התהליך של כפיית ההר כגיגית, כתוב במדרש ששם ישראל קבלו לעמול בתורה. זהו דבר אחר, זהו פירוש אחר, הם לא רק קיבלו תורה, אלא היא ניתנה להם לעסוק בה, לעמול בה.

"עולת תמיד העשויה בהר סיני"

"עולת תמיד העשויה בהר סיני". כתוב הרב בעולת ראייה, "העשויה בהר סיני", הדגש הוא על התמידות, גם האבות קיימו את התורה, אבל התמידות היא דבר שקבלנו בהר סיני. התמידות שנמצאת בכל אחד מישראל היא רק כשעמ"י הפך לעם, כשנהיו אומה שלמה, כשיצאו מגדר של יחידים. "עולת תמיד" היא קורבן ציבור. יש ביטוי בגמרא ש"ציבור לא מתים", אין מושג ח"ו של מוות בציבור. אין מוות של ציבור שלם. כשמדברים על מושג של תמידות, זה דבר שקבלו מהקב"ה רק כשהיינו בהר סיני. בהר סיני קיבלנו את התורה לא בתור יחידים אלא בתור ציבור, בתור כלל. לכן שכמדברים על משהו תמידי הדגש הוא על עולה שעשויה בהר סיני.

כותב הרמב"ם בפירוש המשניות שכל שורש החיוב במצוות של כל יהודי ויהודי, גם המצוות שהאבות קיימו עוד לפני מתן תורה, השורש הוא מנתינת התורה בסיני. לא מהאבות, זו הייתה תורה של יחידים. חז"ל אומרים שבסיני פסקה זוהמתן, חזרנו למציאות של אדם הראשון קודם החטא, ומאז אנחנו קרויים אדם ולא אוה"ע. שורש חטאו של אדם הראשון הוא שהיה לו חלילה מעין חוסר אמון בציווי של הקב"ה, אולי לא תמיד צריך לשמוע בקולו. בסיני היה ההפך. בסיני לא פקפקו, בסיני הקדימו נעשה לנשמע. וע"כ בהר סיני נתקן החטא של אדם הראשון, מאז, אתם קרויין אדם.

"בעבור אבותינו שבטחו בך"

"בעבור אבותינו שבטחו בך ותלמדם חוקי חיים", איזה ביטחון היה בהר סיני, היכן הם "בטחו בך"? הגמרא בשבת אומרת שהיה צדוקי שראה את רבא יושב ולומד ויצא לו דם מהאצבע, והוא בכלל לא הרגיש שיוצא לו דם מהאצבע. אמר הצדוקי לרבא, אתם עמא פזיזא, אתם הקדמתם נעשה לנשמע ואתה לא שם לב שיורד לך דם מהאצבע, אתם עם שלא שם לב מה קורה לו. אמר לו רבא, אנחנו מתנהגים עם הקב"ה בתמימות. ומבאר רש"י, הקדמנו נעשה לנשמע בגלל שאנחנו בוטחים בקב"ה בכל לב. "בעבור אבותינו שבטחו בך", זה התבטא בהקדמת הנעשה לנשמע. אדם הראשון היה לו חוסר ביטחון, היה לו ח"ו במידה דקה מן הדקה חוסר אמון בציווי הקב"ה את זה, במעשים כאלה, והחטא תוקן בהר סיני.

העולם בשבועות מקבל משמעות מחודשת ע"י עמל התורה. זה לא סותר לאלו שאומרים את התיקון, צריך ללמוד בלילה, לעמול בתורה. כתוב שהרוצה לזכות בכתר תורה, לא יאבד אף אחד מלילותיו. לימוד התורה בלילה. וזו המתנה שהקב"ה נתן לבני ישראל בזמן שהם הגיעו לסיני, הם קיבלו כתר תורה. הרמב"ם כותב, כדי לזכות בכתר תורה לא יאבד אף אחד מלילותיו, ולכן בזמן מתן תורה שבו הקב"ה זיכה אותנו לראשונה בכתר תורה, לא יאבד אף אחד מלילותיו, ולכן באותו לילה עמלים בתורה כדי להיות בתוך אלו שזוכים בכתר תורה. וכעין זה כותב הרמב"ם בהלכות איסורי ביאה, שאדם יישא בת"ח, לפי שהיא יודעת בכתר תורה. זו המהות של בת"ח, זו ההגדרה. יודעת בכתר תורה. מה הפירוש? יש לה עולם מושגים תורני. היא יודעת שיש מושג של עמל תורה, יש מושג של אדם שרוצה לזכות בכתר תורה, שלא יאבד אף אחד מלילותיו לבטלה. כך כותב הרמב"ם בהלכות איסורי ביאה, שאדם ישא אחת כזאת שהיא יודעת בכתר תורה. שהיא יודעת מה הדרגה של להיות גדול בתורה, שכל הרוצה לזכות בכתר תורה שלא יאבד אף אחד מלילותיו. וכל אחד צריך להתפלל על הנושא הזה, אסור לזלזל בנושא הזה. "ורוממתנו מכל הלשונות", אמר לי פעם יהודי חכם אחד, גם מלשון הרע שמדברים עלי- רוממתנו. לא לשים לב לדברים שאנשים מדברים, שמתייגים לפעמים, פלוני כזה ופלוני כזה.

"יום חתונתו" זהו מתן תורה. חתן מוחלים לו על כל עוונותיו. אז בעצם בשבועות, כמו שהבאתי בשם חז"ל, עמ"י היה במצב שכאילו לא חטאו. בשבועות במתן תורה שבנ"י היו כמו גר שנתגייר, קטן שנולד דמי, בלי חטא. כתוב במקום אחר שמי שעולה לגדולה, אז מוחלים לו על כל עוונותיו. יוצא שיום הדין, עצרת, יש לו גם את המעלה של יום חתונתו, גם של קטן שנולד דמי וגם בעזרת ה' עולים לגדולה. מוחלים לו כל עוונותיו. כל אחד נהפך לבריה חדשה.

שאור ודבש

"כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה". אבל מיד אח"כ אומרת התורה, בחג השבועות, קרבן ראשיתך, שתי הלחם שהוא המנחה הראשונה, החדשה, בה מותר להקריב שאור ודבש. לכאורה יש כאן תרתי דסתר- לא מקריבים שאור מפני שזה שאור שבעיסה, ודבש אומרים חז"ל שהוא דבר שמוציא את האדם משורת הדין, ביום החג השבועות היינו צריכים להיזהר הרבה יותר לא להקריב שאור ודבש, אבל אומרת התורה שדווקא כאן להקריב שאור ודבש? אלא שהיא הנותנת. בגלל שאנחנו יודעים מהם השאור והדבש, אנחנו יודעים גם שהתורה היא "ורוממתנו מכל הלשונות", אין לנו עניין לנתק ח"ו את התורה לגמרי מהגשמיות. אלא ע"י התורה האדם יתעלה והעולם יתעלה יחד איתו. כשאדם מקבל תורה אז התורה היא מעלה גם את השאור וגם את הדבש. בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תכלין. הכוונה היא כמו כל תכלין, התכלין הוא זה שנותן טעם. הוא המנתב. אם האדם מחובר לתורה הוא יודע איך להשתמש ביצר הרע ככלי לעבודת ה'. אולי זה מה שחז"ל אומרים,

שבעצרת כולי עלמא מודים ש"בעינן נמי לכם". לא כמו פסח וסוכות, מפני שיש בכוח התורה לרומם את כולם שזה לא יוריד אלא להפך, הכל יתעלה. והכל יהיה כלי לעבודת ה'.

אומרת הגמרא בשבת, ביום הראשון של ההכנה למתן תורה משה רבינו לא ציווה להם שום דבר, משום חולשא דאורחא. מה הפשט? אומר הרב בעין איה, לתורה לא ניגשים מתוך ריפיון. לא באים בלי כוח. הרב זצ"ל אומר שם שהריפיון הזה הוא עמלק רוחני שיכול להרוס את היסודות שלנו. "ויסעו מרפידים" שרפו ידיהם מן התורה, משם הם באו והתעלו בגבורה עד שנכנסו לארץ ישראל.

אומר רבינו בחיי בפרשת ואתחנן, ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך, "ואם תשאל ותאמר כיון שמצינו שמעלת החשק גדולה ממעלת האהבה היה לו לומר וחשקת, ולמה אמר ואהבת, התשובה בזה כי היא הנותנת, שהרי האהוב הוא מי שאהב הדבר האהוב ולעיתים תשתכח ממנו האהבה, כגון בעת האוכל או בעת השינה, אבל מי שחושק אין מחשבתו נפרדת מן החשוק כלל, ואפילו בעת שיאכל יזכרנו, גם בעת השינה יראנו בחלום, ולפי שנצטוינו לאהבה את השם יתברך בשני היצרים ובנפש המתאוה ובכל ממונו, ויצטרך האדם לאהוב את כל בדברים המוכרחים, כי אי אפשר לו שיחיה זולתם, על כן צוה שיאהוב אותם בענין המוכרח אבל יאהוב את השם יתברך על כן, וא"כ מהטעם הזה לא היה יכול לומר וחשקת, כי אלו היה חושק אותו היה מפריד מחשבתו מכל הדברים הגופניים האלה ולא היה משתמש בהם כל עיקר, ואף במוכרחים, ולא היה מקום למצות התורה כלל, כי לשון חשק ענינו דבקות". אומר רבינו בחיי דבר הפלא ופלא. ואהבת, תגיע לדרגה כזו שאהבת ה' תהיה הדבר הכי מרכזי אצלך בחיים, ואז תוכל לקחת את הדברים שהם לצורךך ולשעבד אותם לעבודת ה'. מי שמגיע לדבקות מוחלטת בקב"ה, מה שייך לצוות אותו בכל מאוודך? זה בכלל לא תופס אצלו מקום. התורה היא תכלין, היא כדי שהאדם ישתמש בכל הכוחות שיש לו. גם בכשלונות חלילה אם יש בו, יהפוך אותם לכלי לעבודת ה'. כמו שכתוב בנביא שבימים ההם גם על מצילות הסוס יהיה כתוב קודש לה'. כל העולם יתרומם, גם הדברים החומריים יהיו משועבדים לה'. וזה מגיע ע"י זה שעמדנו בהר סיני ופסקה זההמתן.

אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו, בפרט במיוחד אלו שלומדים פה בישיבה, בבית הגדול והקדוש הזה. שנזכה לעמול בתורה בעז"ה, ובפרט בליל שבועות, בלי להתפזר. חז"ל אומרים שבית המדרש נמשל כמו סיני, וכמו אוהל מועד ובאוהל מועד יש את משה רבינו.

אחד מראשי הישיבות אמר לתלמיד, שטען כי קשה לו להיות ער בלילה. אמר לו, ראית פעם חתן שישן בחופה? הרי אנחנו בחופה, מקש עמו ישראל על ידי חופה. ביאר הרמב"ן, חופה הוא מה שסגר אותנו הר כגיגית.

שנזכה בעזרת ה' שכל האיחולים שכתובים בספר הדורות כן יהיה לנו ולכל ישראל. מועדים לשמחה!